

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

20-05-2015	
Příloh:	
Zařazeno:	

REGIONÁLNÍ PRACOVISŤE
STŘEDNÍ ČECHY

RNDr. Jaroslav Obermajer
ŘEDITEL REGIONÁLNÍHO PRACOVISŤE
Podbabská 2582/30
160 00 Praha 6
tel.: 251 101 678
e-mail: tomas.just@nature.cz
www.nature.cz

Vážený pan
Ing. Milan Moravec, Ph.D.
Sweco Hydroprojekt, a.s.
Táborská 31
140 16 Praha 4

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ: 0370/PHA/15

VYŘIZUJE: Ing. Just, RNDr. Hůla, Mgr. Moravec

DATUM: 18.5.2015

Věc: **Stanovisko pro zpracování studií proveditelnosti na VD Kleštěnice, Amerika a Křivoklát**

Vážený pane řediteli,

požádali jste nás o stanovisko AOPK ČR pro zpracování studií proveditelnosti uvažovaných vodních děl Kleštěnice, Amerika a Křivoklát. K tomu jste nám sdělili stručné základní specifikace záměrů a zřejmě předběžné zákresy jejich umístění do map. Jedná se o tyto záměry:

- VD Kleštěnice – polosuchá retenční nádrž na Jalovém potoce mezi Komárovem a Zaječovem, okres Beroun. Uvažováno stálé nadržení zhruba na úrovni 5 % celkového objemu (u paty hráze největší hloubka trvalého vzduťi kolem 4 metrů).
- VD Amerika – suchá retenční nádrž na Klabavě ve vojenském újezdu Brdy, nad Strašicemi. Hráz umístěna nad lokalitou Amerika, vzduťi by mělo zasahovat za soutok Klabavy s Třítrubeckým potokem.
- VD Křivoklát – suchá nádrž bez stálého nadržení na Berounce v Roztokách (hráz zhruba v prostoru fotbalového hřiště), dosah vzduťi zatím není specifikován.

Vaši žádost o stanovisko jste směřovali primárně k otázce migrační prostupnosti. Pokud však máme vydat stanovisko AOPK ČR jako odborného pracoviště ochrany přírody a krajiny, vyjádříme se k záměrům se zřetelem ke všem oblastem, sledovaným naší organizací.

Vzhledem k počáteční úrovni rozpracování záměrů se jedná o stanovisko předběžné. Vzhledem k rozdílnému rozsahu záměrů z hlediska plošných a krajinářsky-ekologických dopadů, jakož i k rozdílné předpokládané proveditelnosti sdělujeme k jednotlivým záměrům stanoviska na různé úrovni podrobnosti.

K jednotlivým záměrům:

VD Kleštěnice

Záměr polosuché nádrže je situován do údolí přírodě blízkého charakteru s neupraveným korytem vodního toku. V Jalovém potoce žije zvláště chráněný druh živočicha rak říční (*Astacus astacus*).

Zátopa zasáhne louky s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin prstnatce májového (*Dactylorhiza majalis*) a upolínu nejvyššího (*Trollius altissimus*) (údaje z konce 70.let) a

další část nivy s výskytem modráška bahenního (*Maculinea nausithous*) (1990). Novější záznamy o výskytech těchto druhů pocházejí z roku 2010, ale až z ploch navazujících na plánovanou zátopu. Dotčené území zasahuje prvek ÚSES – regionální biocentrum Kleštěnice.

Záměr umístění polosuché retenční nádrže v tomto prostředí je třeba pokládat za **kolizní se zájmy ochrany přírody, podmíněně přijatelný**. Střety s podmínkami ochrany zvláště chráněných druhů a s ochranou přirozené morfologie vodního toku by bylo třeba řešit nejen administrativně, ale též ve věcném pojetí návrhu. To by mělo vyjít z aktualizací přírodovědeckého průzkumu lokality a jednak minimalizovat rušivé dopady (minimalizace plochy zásahů do přirozeného koryta potoka, přírodě blízkých luk a porostů), jednak navrhnout vhodná kompenzační opatření. Doporučujeme zvažovat omezení plošného rozsahu trvalého nadržení (trvalé zatopení charakteru nádrže lze v daném prostředí pokládat z ekologického hlediska za méně hodnotné než louky a přirozené koryto potoka). Nejedná se o vodní tok prioritní z hlediska migrace vodních živočichů, nicméně pokládáme za vhodné a doporučujeme migračně prostupné provedení prostupu pro běžné průtoky v hrázi. (Drsná kyneta o přirozeně mírném podélném sklonu, bez přepadových a skluzových míst, o co nejmenší délce zastíněného úseku.)

VD Amerika

Záměr suché retenční nádrže je situován do údolí Klabavy ve vojenském újezdu Brdy, hráz je navrhována nad lokalitou Amerika, s dosahem zátopy až nad záměček Tři Trubky.

Staveniště hráze a zátopa by zasahovaly úsek vodního toku a údolí, nalézající se v dobrém, přírodním nebo přírodě blízkém morfologickém stavu. Vlivem výstavby by mohlo být zhoršení tohoto stavu.

Zátopa by mohla okrajově zasahovat a do jisté míry ovlivňovat evropsky významnou lokalitu CZ0214042 Padrťsko, která pokrývá tok a nivu Klabavy od soutoku s Třítrubeckým potokem nahoru. Z předmětů ochrany, pro něž je zřízena EVL, by zátopa suché nádrže mohla ovlivňovat zvláště chráněný druh živočicha, raka kamenáče (*Austropotamobius torrentinum*). Spíše než přímé ovlivnění stávající populace zátopou v navrhovaném rozsahu připadá v úvahu omezující vliv občasného zavzdutí na navazující úsek toku, do něhož se může populace raka v budoucnu šířit. V každém případě pokládáme za potřebné, aby pro případnou revitalizaci byl vztah mezi záměrem a EVL řešen s příslušným orgánem ochrany přírody, kterým je Újezdni úřad vojenského újezdu Brdy. Ten je také příslušný rozhodovat o tom, jak vliv na EVL posuzovat.

Záměr leží v území připravované chráněné krajinné oblasti Brdy.

Přímo v úseku Klabavy, uvažovaném pro zátopu suché nádrže, nejsou v současné době evidovány výskyty zvláště chráněných druhů živočichů, nejspíše v souvislosti s nepříznivým vlivem zvýšené kyselosti přítoků. Nicméně populace zvláště chráněných druhů osídluje úseky Klabavy nad nebo pod uvažovanou zátopou a tu lze uvažovat za prostor jejich potenciálního šíření (například po předpokládaných postupných změnách obhospodařování a stavu lesních porostů). Vedle zmiňovaného raka kamenáče (*Austropotamobius torrentinum*) se v Klabavě od Strašic dále po proudu vyskytuje vranka obecná (*Cottus gobio*). Vranka se spolu s dalším zvláště chráněným druhem - rakem říčním (*Astacus astacus*) vyskytuje také proti proudu od plánované zátopy, to jest v místech výše zmíněného výskytu raka kamenáče.

V této situaci se jako jediné přijatelná jeví varianta provedení hráze a objektů suché nádrže, neomezujícího migrační prostupnost toku pro vodní živočichy (mírně sklonitá, drsná kyneta pro běžné průtoky, bez soustředěných spádů, s minimalizovaným rozsahem

zastínění). V zátopě nesmí dojít ke zhoršení (technické úpravě) morfologického stavu koryta vodního toku. Zároveň se jako přiměřený jeví požadavek, aby v rámci provádění daného záměru jako kompenzační opatření byly zejména odstraněny či zprůchodněny další migrační překážky, vyskytující se v korytě v daném úseku.

Ovlivnění ostatních (na vodu přímo nevázaných) živočišných druhů vytvořením poldru na základě mapky lze jen velmi těžko odhadnout. Pouze můžeme konstatovat, že vybudování vlastní hráze by zásadně neovlivnilo jejich výskyt. Významnějším se jeví pravděpodobné odstranění lesních porostů. Konečné ovlivnění by pak bylo určeno výsledným charakterem odlesněného území (travní porosty, nebo stromové formace například olší). Tento vliv lze předpokládat především u živočichů obývajících souvislé lesy. Současné poměry bude nutné zjistit aktualizacím přírodovědeckým průzkumem a zhodnocením konkrétního stavu po případném odstranění lesních porostů. Zajištění těchto přírodovědných materiálů přísluší nositeli stavebního záměru, předběžně však uvádíme zvláště chráněné druhy ptáků, jejichž výskyt je nám zde znám: čáp černý (*Ciconia nigra*) SO, včelojed lesní (*Pernis apivorus*) SO, ještěbák lesní (*Accipiter gentilis*) O, krahujec obecný (*Accipiter nisus*) SO, holub doupeňák (*Columba oenas*) SO, lejsek šedý (*Muscicapa striata*) O, lejsek malý (*Ficedula parva*), žluva hajní (*Oriolus oriolus*) SO, ořešník kropenatý (*Nucifraga caryocatactes*) O, krkavec velký (*Corvus corax*) O; SO – silně ohrožený, O – ohrožený. Pro detailnější zhodnocení případného konečného dopadu na zmíněné druhy je nutné provést systematická terénní šetření v hnízdní sezóně při znalosti konečného rozsahu odlesnění. Tomuto podléhá i zhodnocení případných výše zmíněných přínosů umožněním rozvoje nelesních společenstev.

Záměr umístění suché retenční nádrže v tomto prostředí je třeba pokládat za **kolizní se zájmy ochrany přírody, podmíněně přijatelný**. Předběžně, při současné znalosti problematiky, můžeme záměr suché nádrže Amerika pokládat za přijatelný za následujících podmínek:

- budou provedeny aktualizací přírodovědecké průzkumy, na jejichž základě bude výsledná podoba záměru upravena tak, aby nepříznivé vlivy na prvky přírody byly minimalizovány;
- s kladným výsledkem proběhne projednání vlivu na EVL Padrtě s orgány ochrany přírody;
- retenční nádrž bude koncipována jako suchá (nikoliv polosuchá), prostup hrází bude proveden jako spolehlivě migračně prostupný pro vodní živočichy (nutné projednání návrhu v Komisi pro rybí přechody AOPK ČR – přihláška záměru k projednání v komisi se podává u našeho pracoviště);
- přírodní či přírodě blízký stav koryt vodních toků v zátopě nebude měněn;
- po podrobné konzultaci s příslušnými orgány ochrany přírody a s naším pracovištěm budou navržena a provedena přiměřená opatření ke kompenzaci vlivů na zvláště chráněné živočichy – zejména odstranění či zprůchodnění dalších existujících migračních překážek v korytě, jako je stupeň poblíž zámečku Tři Trubky.

Dále – mimo problematiku přímých zájmů ochrany přírody a krajiny - upozorňujeme, že jsme Vaši žádost o vyjádření konzultovali s Újezdním úřadem vojenského újezdu Brdy. Tam nám bylo sděleno, že tento a podobné předcházející záměry nebyly s Úřadem konzultovány, v důsledku čehož i proveditelnost nyní pojednávaného záměru se jeví jako značně problematická vzhledem k významným kolizím se zájmy resortu obrany, se zájmy

komunikační prostupnosti újezdu, případně se zájmy památkové péče (zámeček Tři Trubky).

VD Křivoklát

Záměr hráze retenční nádrže na Berounce, o zatím nespecifikované výšce, s dosud nespecifikovaným rozsahem zátopy, je situován do obce Roztoky, do současného fotbalového hřiště.

Záměr je situován do území chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko a biosférické rezervace UNESCO Křivoklátsko. Zasahoval by evropskou ptačí oblast CZ 0211008 a evropsky významné lokality EVL CZ 02050101 Týřov, Oupořský potok a EVL CZ 0323142 Berounka. Dále by zasahoval významné prvky ÚSES – nadregionální biocentrum Týřov - Křivoklát, nadregionální biokoridor Berounky. Záměr by negativně ovlivňoval migrační prostupnost pro vodní živočichy řeky Berounky, který je prioritním vodním tokem právě z hlediska migrací vodních živočichů. Přestože není známá výška a dosah vzdutí, lze předpokládat, že na Křivoklátsku by stavba výrazně nepříznivě ovlivnila nebo zcela zničila následující maloplošná chráněná území: přírodní rezervaci U Eremita (jedinečný výskyt tisu v rámci ČR), přírodní rezervaci Nezabudické skály, přírodní rezervaci Čertova skála, národní přírodní rezervaci Velká Pleš, národní přírodní rezervaci Týřov, přírodní památku Skryjsko-týřovické kambrium a přírodní rezervaci Jezírka. Ohroženy, poškozeny nebo zničeny by byly prostory výskytu široké škály druhů rostlin a živočichů, včetně zvláště chráněných druhů. Výrazně by byl ovlivněn republikově a evropsky významný, výrazně vyvinutý údolní fenomén Berounky, která v dotčeném úseku představuje v podmínkách republiky jeden z posledních významnějších úseků většího vodního toku, nedotčených technickými úpravami.

Ovlivněn, významně poškozen nebo zničen by byl významný rozsah kulturních památek (zejm. Nezabudický mlýn, muzeum v Luhu pod Branovem, hostinec U Rozvědčíka, Gypsárna, Kouřimecká rybárna, zřícenina Týřova) a turistických destinací (nákladně vybudovaný vodácký kanál v Roztokách, sportovně-ubytovací areál Višňová, tábořiště pod Branovem, sportovní areál u Rozvědčíka, tábořiště "Ahoj" ve Skryjích a řada objektů individuální rekreace). Vybudováním hráze ať už příležitostně, nebo stálé zátopy by zákonitě došlo ke změně mikroklimatických, možná i mezoklimatických podmínek, které jsou pro Křivoklátsko charakteristické a dělají Křivoklátsko Křivoklátskem. Nepříznivě ovlivněny by byly komunikační možnosti v území CHKO.

Uvažovaný záměr pokládáme z hlediska zájmů ochrany přírody a krajiny za zcela nepřijatelný.

V úctě

RNDr. Jaroslav Obermajer, v. r.

ředitel regionálního pracoviště
Střední Čechy

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
regionální pracoviště Střední Čechy
Podbabská 2582/30
160 00 Praha 6

VI.